

DOKTORI ÉRTEKEZÉS

Pintér Éva

2007

**Pécsi Tudományegyetem
Közgazdaságtudományi Kar
Gazdálkodástani Doktori Iskola**

**Témavezető: Dr. Bélyácz Iván
akadémikus, egyetemi tanár**

DOKTORI ÉRTEKEZÉS

**A pénzügyi szolgáltatások reintegrációja –
a bankbiztosítási tevékenységet befolyásoló
tendenciák**

Készítette: Pintér Éva

2007.

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS.....	4
1.1. A pénzügyi szolgáltatások kialakulása és fejlődése.....	4
1.2. A pénzügyi szolgáltatások keresletének és kínálatának alakulása – változó környezetben	10
1.3. Az értekezés célja.....	16
2. A BANKBIZTOSÍTÁS FOGALMI RENDSZERE ÉS TÖRTÉNETI ÖSSZEFÜGGÉSEI.....	21
2.1. A banki és biztosítási tevékenység közötti különbségek és hasonlóságok.....	23
2.1.1. A két üzletág közötti különbségek.....	24
2.1.2. A banki tevékenység és a biztosítás közötti hasonlóságok	24
2.2. A bankbiztosítás fogalmi meghatározása.....	26
2.3. A bankbiztosítás tágabb körű fogalmi megjelenítése.....	32
2.3.1. Integrált pénzügyi szolgáltatások	32
2.3.2. Financial Services és Allfinanz	33
2.4. A bankbiztosítás, mint komplementer típusú szövetség	33
2.5. A bankbiztosítás történeti fejlődése	35
3. A BANKBIZTOSÍTÁST BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK MODULÁRIS ELEMZÉSE.....	39
3.1. Első modul: A versenykörnyezet változása a pénzügyi szolgáltatási ágazatban	39
3.1.1. Mikrokörnyezeti elemzés Porter modellje alapján.....	39
3.1.1.1. Versengés a vállalatok – bankok, biztosítók – között	40
3.1.1.2. Az új belépők versenyfenyegetése	41
3.1.1.3. A helyettesítő termékek keltette fenyegetés.....	42
3.1.1.4. A forrásellátók alkuképessége.....	42
3.1.1.5. A vevők (ügyfelek) alkuereje	43
3.1.2. A verseny erősödése a pénzügyi szolgáltatók között.....	43
3.1.2.1. A bankbiztosítás determinánsai.....	46
3.1.2.1.1. Bankoldali tényezők.....	46
3.1.2.1.2. Tényezők a biztosítók oldaláról	47
3.1.2.1.3. A bankbiztosítási belépést befolyásoló stratégiai tényezők összefoglalása.....	49
3.2. Második modul: Konvergencia a pénzügyi szolgáltatások szakágazatai között.....	52
3.2.1. Több mint kapcsolt értékesítés	55
3.2.2. Bankbiztosítási termékek fejlődése.....	61

3.2.2.1. A védelmi dimenzió beépítése a banki termékekbe	62
3.2.2.2. A kockázat elbírálás gyakorlati kérdései	65
3.3. Harmadik modul: A diverzifikációs motívum szerepe.....	67
3.3.1. Rumelt-féle specializációs hányados.....	76
3.4. Negyedik modul: Folyamat–menedzsment.....	79
3.4.1. Erőforrás menedzsment.....	79
3.4.2. Teljesítmény menedzsment	80
3.4.3. Szervezeti felépítés.....	80
3.4.4. Emberi erőforrás lehetőségek.....	80
3.4.5. Ügyfél kényelem	81
3.4.6. Pontosság (=hibátlan működés)	81
3.4.7. Hatékony költségstruktúra.....	82
3.4.8. Adaptálhatóság	82
3.4.9. Teljesítmény és irányítás	83
3.5. Ötödik modul: Marketing	86
3.5.1. Disztribúciós verseny	88
3.5.2. Ügyfélkör szegmentálás és értékesítés optimalizálás.....	90
3.5.3. Az ügyfelek értékteremtő szerepe	97
3.6. Hatodik modul: Kockázatok és kezelésük a bankbiztosításban	100
3.6.1. Megváltozott kockázati környezet és szociális biztonság	100
3.6.2. Kockázatok az integrált pénzügyi szervezetben.....	101
3.6.3. A kockázat kezelésének aktív és passzív módszerei	105
3.6.4. Hagyományos módon nem biztosítható kockázatok	111
3.7. Hetedik modul: A bankbiztosításba belépés stratégiai megfontolásai	113
3.7.1. A helyes modell megválasztása.....	115
3.7.2. Az együttműködés intézményi formái – bankbiztosítási stratégiák	117
3.7.2.1. Kooperáció (szerződéses együttműködés)	119
3.7.2.2. Közös vállalat (szövetség).....	121
3.7.2.3. Konzern.....	125
3.7.2.3.1. Saját leányvállalat alapítás	126
3.7.2.3.2. Vállalatfelvásárlás	128
3.7.2.3.3. Fúzió és akvizíció (M&A, merger and aquisition).....	129
3.7.2.3.4. Kétségek a fúziók és akvizíciók gazdasági racionalitása felől.....	135
3.8. Nyolcadik modul: Regulációs kérdések	138

3.8.1. Érvényes tendenciák.....	139
3.8.2. A szabályozás fontosságának növekedése	142
3.9. Kilencedik modul: Szinergia.....	146
3.9.1. Méretgazdaságosság (Economies of scale).....	147
3.9.2. Profil-gazdaságosság (Economies of scope).....	149
3.9.3. A szinergiahatás korlátai és a lehetséges szervezeti válaszok.....	152
4. STATISZTIKA ÉS PIACELEMZÉS.....	155
4.1. A felhasznált adatok bemutatása	156
4.2. Felhasznált módszerek	159
4.2.1. Gyakorisági táblák (Frequencies).....	159
4.2.2. Kereszt táblák (Crosstabs).....	161
4.2.3. Faktoranalízis	164
4.2.4. Klaszteranalízis	167
5. SZINTÉZIS	174
FELHASZNÁLT IRODALOM.....	180
TÁBLÁZATOK JEGYÉKE	189
ÁBRÁK JEGYZÉKE.....	190
1. SZÁMÚ MELLÉKLET.....	192
2. SZÁMÚ MELLÉKLET.....	196
3. SZÁMÚ MELLÉKLET.....	197
4. SZÁMÚ MELLÉKLET.....	198